

Bajna Község Önkormányzata

2525 Bajna, Kossuth L. u. 1. Tel.: 06(33)506-110, Fax: 06(33)447-114

1. melléklet a 114/2013 (IV.16.) Korm. rendelethez

JAVASLAT

a

PALLAGI-KERESZT

települési
értéktárba történő felvételéhez

Bajna, 2016. október 19.

Készítette:

Jácint Zsuzsanna

I. JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy) neve: **Jácint Zsuzsanna**
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: **Jácint Zsuzsanna**
Levelezési cím: **2525 Bajna, Óvoda u. 49.**
Telefonszám: **+36 30 240 59 27**
E-mail cím: **jacint.zsuzsanna@gmail.com**

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **PALLAGI-KERESZT**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
természeti környezet turizmus
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Bajna**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:
települési tájegységi megyei külhoni magyarság
5. **A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:**

Helyrajzi szám: 1071

GPS-koordináták: N 47° 39' 26.3" E 18° 35' 36.5"

A Kossuth Lajos u. 68. szám alatt lévő családi ház előkertjében található településünk második legrégebbi útmenti feszülete.

1779-ben a Sándor-család példáját követve a Pallagi-család állíttatott fakeresztet a Nyergesújfalu felé vezető út mellé. Írásban vállalták, hogy a keresztet rendszeresen gondozzák és karbantartják. Ígéretüket meg is tartották, és a fakereszt helyére 1901-ben kőkeresztet építettek, valamint újra megfogadták, hogy minden évben átmeszelik.

A Pallagi-család 1779. szeptember 7-én tett írásos ígéretének szövege:
(1821 és 1831 közötti canonica visitatio melléklete)

Én alább irtt adom tudtára a kiknek illik mindeneknek, hogy ezen fel fezitetett Üdvöztömnek emlékezetére Anno 1776(?) a felsu falu végén Bajothi út mellett az Egyházi hatalommal egy Feszületet tsináltatván annak reparatiojára még élek magamat Kötelesztem légyen, melly Kötelességemet alul irtt Fiaim is holtom után magokra válolták sőt Ezek is successoraiknak ezen kötelességben hogy meg maradgyanak meg fogják hagyni Mellyeknek erősítésére Fiaimmal egy akaratom lévén, adom ezen Bizonság tévő Leveletem.

Bajnan Anno 1779 die 7^a Sept.

Pallagi János öreg
Pallagi András
Pallagi Mártony

Az eredeti dokumentum kézírásos másolata:

Documento A^o

Exhibetur Copia Obligatoria super Conseruatione Curie
in fine Pagi existens versus Bajoth.

Én alább irtt adom tudtára a Kiknek illik mindeneknek, hogy ezen fel fezitetett Üdvöztömnek emlékezetére Anno 1776 a felsu falu végén Bajothi út mellett az Egyházi hatalommal egy Feszületet tsináltatván annak reparatiojára még élek magamat Kötelesztem légyen, melly Kötelességemet alul irtt Fiaim is holtom után magokra válolták sőt Ezek is successoraiknak ezen kötelességben hogy meg maradgyanak meg fogják hagyni, mellyeknek erősítésére Fiaimmal egy akaratom lévén, adom ezen Bizonság tévő Leveletem.

Bajnan Anno 1779 die 7^a Sept.

Pallagi János öreg.
Pallagi András.
Pallagi Mártony.

Építése idején még határkereszt volt, amely a napi gyakorlatban a tájékozódást is segítette. (Az ilyen útmenti kereszttek előtt a férfiak gyakran kalapot emeltek, keresztet vetettek, az asszonyok pedig letérdelve imádkoztak.)

Az 1960-as évek végén kezdték a kereszt körüli területet családi házakkal beépíteni, ekkor került a Marschal család birtokába. Ők újították fel 1969-ben: beton alapot csináltattak neki, és azóta is évente lemeszelik, illetve lefestik.

A beton alapon klasszicista stílusú mészkő oszlop áll kis díszítéssel és vésett felirattal:

Isten dicsőségére
állították a
Pallagiak
1901

A korpusz és INRI tábla fémből készült, melyeket a karbantartó család minden évben aranyporral kevert festékekkel fest le.

6. **Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett**

Az útmenti keresztek a falubeliek és a mindenkori földesurak mély vallásosságát fejezik ki. A falu legrégebbi fészületei közé tartozik, ezáltal településünk egyik fontos épített emléke, melyet érdemes számon tartani és megőrizni.

7. **A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája:**

- Soltész István: Monographica descriptio Ecclesiae et Parochiae Bajnensis (Historia Domus)
- Tóth Krisztina: Bajna község öröksége (Száz magyar falu könyvesháza, 2000)
- http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/100_falu/Bajna/index.htm
- visitatio canonica

8. **A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: —**

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat